

İnceleme Makalesi – Review Article

Yapay Zekâ Tespit Araçlarının Akademik Değerlendirmede Metodolojik Güvenilirliği Üzerine Bir Değerlendirme

Evaluating the Methodological Reliability of AI Detection Tools in Academic Assessment

Alparslan Güvenç¹

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 08.01.2026
Kabul tarihi: 08.02.2026
Yayın tarihi: 30.03.2026

Anahtar Kelimeler:

Yapay zekâ, yapay zekâ tespit araçları, büyük dil modelleri, akademik dürüstlük, yayın etiği.

ÖZET

Bu çalışma, üretken yapay zekânın akademik üretim süreçlerinde hızla yaygınlaşmasıyla birlikte gündeme gelen yapay zekâ tespit araçlarının metodolojik sınırlarını ve etik entegrasyonunu tartışan kavramsal bir incelemedir. Büyük dil modellerinin (LLM) insan yazımına çok yakın metinler üretebilmesi, dedektör tespitlerinin editörler ve değerlendiriciler için pratik bir kanıt gibi yorumlanmasına yol açabilmektedir. Ne var ki mevcut çalışmalar bu araçların yanlılığa sebep olabileceğini, farklı dedektörlerin aynı metin için tutarsız oranlar verebileceğini ve küçük düzenlemelerle kolayca aşılabilirdiğini göstermektedir. Uluslararası yayın etiği ilkeleri ve ulusal kılavuzlar yapay zekânın yazar olamayacağını, kullanımın şeffaf biçimde beyan edilmesini ve çıktılarının sorumluluğunun araştırmacıda olduğunu vurgulamaktadır. Bu nedenle çalışma, dedektör çıktılarının tek başına yaptırım gerekçesi olamayacağını, bunun yerine şeffaf beyan, yazar sorumluluğu ve insan kontrolünün merkezde olduğu editöryal değerlendirme temelli bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiğini savunmaktadır. Sonuç olarak dedektörler yalnızca karar destek amacıyla kullanılmalı, nihai değerlendirmeler kanıtlanabilirlik, kaynak doğrulanabilirliği ve entelektüel katkı ölçütleri üzerinden yürütülmelidir.

ARTICLE INFO

Background:

Received: 08.01.2026
Accepted: 08.02.2026
Published: 30.03.2026

Keywords:

Artificial intelligence, AI detection tools, Large Language Models, academic integrity, publication ethics.

ABSTRACT

This study is a conceptual review that discusses the methodological limitations of AI detection tools and their ethical integration into academia, in a context where generative AI is rapidly spreading across scholarly production processes. Because large language models (LLMs) can generate texts that closely resemble human writing, detector outputs may be treated by editors and evaluators as practical evidence. However, the existing literature shows that these tools can introduce bias, that different detectors may produce inconsistent scores for the same text, and that they can be easily bypassed through minor edits. International publication ethics principles and national guidelines emphasize that AI cannot be credited as an author, that any use should be transparently disclosed, and that responsibility for the outputs rests with the researcher. Accordingly, this study argues that detector results alone cannot justify sanctions; instead, an editorial approach centred on transparent disclosure, author responsibility, and human oversight should be adopted. Ultimately, detectors should be used only for decision support, while final evaluations should be based on evidentiary strength, source verifiability, and intellectual contribution.

¹ Arş. Gör., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği Bölümü, alparslan.guven@comu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6195-0654

Önerilen Atıf/ Cited as: Güvenç, A. (2026). Yapay Zekâ Tespit Araçlarının Akademik Değerlendirmede Metodolojik Güvenilirliği Üzerine Bir Değerlendirme, *Journal of Global Tourism and Technology Research*, 7(1): 1-9.

*Bu çalışma, TR Dizin etik kurul izni gerektiren çalışma grubunda yer almamaktadır.

Giriş

Yapay zekâ kullanımı dünyada hemen her alanda giderek artmakta ve yaygınlaşmaktadır. Özellikle LLM adı verilen büyük dil modellerinin hızlı gelişimi, insanoğlunun yaptığı pek çok işi daha hızlı, hatasız ve düşük maliyetle gerçekleştirebileceği tartışılmaktadır. Belki de gelecekte insanlık tarihindeki en büyük dönüm noktası olarak nitelendirilebilecek olan bu teknoloji her geçen gün daha da gelişmiş özellikler sunmakta ve giderek yaygınlaşmaktadır.

2022 yılının Kasım ayında OpenAI tarafından piyasaya sürülen ChatGPT, insanların kolayca erişebildiği en pratik yapay zekâ araçlarının başında gelmektedir. Temel olarak bir büyük dil modeli (LLM) olan bu ürün, akademik dünyada da çarpıcı bir etki yaratmış ve geleneksel bilgi üretme yöntemlerini sorgulatan bir süreci başlatmıştır. Tarihsel açıdan bakıldığında, akademi dünyası daha önce de benzer çarpıcı gelişmelere tanık olmuştur. Örneğin; hesap makinesinin matematik eğitiminde kullanılması ya da klasik kütüphane araştırmalarının yerini internetin alması gibi. Tarihsel süreçte hesap makinesine gösterilen direnç bugün yerini dijital okuryazarlığa bırakmışken, yapay zekâyı yasaklama refleksi akademik dürüstlüğü korumaktan ziyade masum araştırmacıları yalancı konumuna düşürme riski taşımaktadır. Ne var ki, üretken yapay zekâ araçlarının akademi dünyasında yaratmış olduğu etki önceki büyük gelişmelere kıyasla ontolojik olarak daha farklıdır. Çünkü bu teknoloji, yalnızca bilgiye erişimi değil, aynı zamanda bilginin işlenmesi, yorumlanması ve sunulması gibi akademik üretimin çekirdeğini oluşturan bilişsel süreçleri taklit edebilmektedir.

Bu durum sosyal bilimlerden ele alındığında daha derin varoluşsal kaygılara sebep olabilmektedir. Fen bilimleri alanlarında bilimsel veriler merkezî bir rol oynarken sosyal bilimlerde metin ve ifade biçimi araştırmanın aracı olduğu gibi aynı zamanda nihai üründür. Dilin işlenmesi ve üretilmesi gibi insana özgü bilişsel süreçleri taklit edebilen LLM'ler sosyal bilimlerde haklı bir endişe havası yaratmıştır. Bir yazılım, bir sosyolojik olguyu analiz edebiliyor, literatür taraması yapabiliyor ve bunun sonucunda tutarlı bir argüman sunabiliyorsa “yazar” kavramı neye dönüşür? Nitekim, ilk zamanlarda LLM araçları kullanılarak yapılan çalışmalarda patlama olmuş hatta ChatGPT'nin yazar olarak yer aldığı makaleler bile yazılmıştır. Bu konudaki ilk tepkiler beklendiği gibi inkâr ve yasaklama çerçevesinde ilerlemiştir. Bazı üniversiteler, dergiler ve akademik kuruluşlar başlangıçta yapay zekâ araçlarının kullanımını “akademik dürüstlük ihlali” olarak nitelendiriyse de bu teknolojinin gelişme hızı ve sağladığı verimlilik avantajı bu yasaklamaların sürdürülebilir olmadığını göstermiştir. Sonrasında, yasaklama yaklaşımını yerine bu araçların sorumlu kullanımını teşvik etme yaklaşımı öne çıkmıştır. Bu bağlamda, Committee on Publication Ethics (COPE) 2023'te bir pozisyon bildirisi ve uluslararası yayıncı politikaları yayınlayarak yapay zekâ araçlarının sorumlu kullanımına yönelik ilkeler belirledi. Buna göre, hiçbir yapay zekâ aracının yazar olarak kabul edilemeyeceği ve eğer çalışmada yapay zekâ araçları kullanılmışsa bunun yöntem veya teşekkür kısmında şeffaf bir şekilde belirtilmesi gerektiği vurgulanmıştır (COPE, 2023). Hem COPE hem de Emerald, Taylor & Francis, Sage, Elsevier gibi yayınevleri, bir akademik metinde yazar olmanın hesap verilebilirlik gerektirdiğini ve yapay zekânın bu hukuki ve bilimsel sorumluluğu taşıyamayacağını açıkça belirtmiştir (COPE, 2023; Emerald Publishing, t.y.; Taylor & Francis, t.y.; Sage, t.y.; Elsevier, 2025). Çeşitli akademik kuruluşlar da bu konuda benzer tepkiler verdi. Örneğin Türkiye'den, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) 2024 yılında “Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber” başlığında bir yönerge yayınlayarak araştırmacıların yapay zekâ araçlarını nasıl kullanabileceklerine yönelik ilkeler ortaya koydu (YÖK, 2024). TÜBİTAK da 2025 yılında, destek programları kapsamında yapılan proje başvurularında yapay zekâ araçlarının kullanımına dair detaylı bir kılavuz yayınladı (TÜBİTAK, 2025). Yine benzer olarak, Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan “Living Guidelines on the Responsible Use of Generative AI in Research” dokümanı da bu konuda çıkarılan kılavuzlardan biridir (European Commission, 2025). Bu kurumsal kılavuzlar yapay zekâ araçlarının kullanımını yasaklamak yerine, yazar sorumluluğunu esas alan ve kullanımın şeffaf bir şekilde ifade edilmesini gerektiren bir yaklaşıma sahiplerdir.

Her ne kadar yeni yaklaşım akademik organizasyonlar arasında yaygınlaşsa da pratik uygulama her zaman bununla örtüşmemektedir. Yeni görüşler şeffaflık ve beyan odaklı bir yaklaşıma sahipken; editörler, hakemler veya danışman hocalar hala yasaklama ve cezalandırma eğiliminde olabilmektedir. Bazı hakemler, yapay zekâ tespit araçlarının sağladığı oranları kesin bir delil olarak görerek yazarları etik dışı davranış gerekçesiyle suçlama eğiliminde olabilmektedir. Yapay zekâ konusunda teknik detaylara hâkim olunmadığının göstergesi olan bu durum özellikle sosyal bilimciler için bilimsel emeğin yanlış bir şekilde yaftalanması gibi masumiyet karinesinin ihlali olarak değerlendirilebilecek durumlara sebep olmaktadır. Örneğin, 2023 yılında Texas A&M Üniversitesi'ndeki bir

öğretim üyesi, öğrenci ödevlerinin kontrolü için ChatGPT'ye "bunu sen mi yazdın?" şeklinde sorular sorarak aldığı yanıtlar üzerinden tüm sınıfı başarısız saydı. ChatGPT'nin böyle bir yeteneği olmadığı için bu oldukça hatalı bir yöntemdi ve büyük tepki çekti. Daha sonra, üniversite idaresi yapmış olduğu soruşturma sonucunda öğrencilerin ChatGPT kullanımı iddiasıyla başarısız sayılmadığını açıkladı (D'Agostino, 2023). Bu durum, yapay zekâ tespit yöntemlerinin geçerliğini sorgulattı ve yapay zekâ kullanımına yönelik kuralların belirlenmesinde tetikleyici bir rol oynadı. Aynı zamanda bu olay neticesinde yapay zekâyı anlama konusundaki eksikliklerin ve paniğin sebep olduğu hatalı suçlamaların önemi ortaya çıktı. Sonuç olarak, bir yandan ChatGPT gibi yapay zekâ araçlarının kullanımı akademik olarak yeni ufuklar açarken, diğer taraftan akademik etiği korumak için izlenen yanlış yöntemler yeni bir etik krize neden olmuştur. Bu çalışma, yasaklayıcı tedbirlerin teknik ve etik sınırlılıklarını ortaya koyarak bunun yerine insan merkezli ve şeffaf bir kullanım kültürünün nasıl inşa edilebileceğini tartışmaktadır. Bu bağlamda çalışma, kavramsal bir inceleme niteliği taşımaktadır. Çalışmanın metodolojik yaklaşımı, yapay zekâ tespit araçlarına ilişkin güncel literatürdeki ampirik bulguların ve ilgili akademik kuruluşların yayınladığı rehberlerin eleştirel bir perspektifle sentezlenmesine dayanmaktadır. Literatürde genellikle teknik başarı odaklı ele alınan tespit araçları, bu çalışmada metodolojik güvenilirlik ve yayın etiği ekseninde bütüncül bir bakış açısıyla tartışılmaktadır.

Büyük Dil Modelleri (LLM)

Akademik dünyadaki direncin ve endişelerin temelinde Büyük Dil Modelleri (LLM) olarak adlandırılan yapay zekâ araçlarının çalışma prensibinin tam olarak kavranamaması yatmaktadır. Özellikle sosyal bilimci bir akademisyenin LLM'in sınırlarını, risklerini ve potansiyelini görebilmesi için onun çalışma mantığını anlaması epistemolojik bir zorunluluk haline gelmiştir.

ChatGPT, Claude veya Gemini gibi LLM adı verilen yapay zekâ araçları aslında birer otomatik tamamlama aracıdır. İnternette bulunan milyarlarca kelimededen oluşan dev veri kümeleri (corpus) üzerinde eğitilen bu araçlar, temel olarak verilen bir metin dizisinden (prompt) sonra gelecek en olası kelimeyi tahmin etmek üzerine kuruludur (Brown vd., 2020; Jurafsky & Martin, 2023). Yani, insan beyninin sahip olduğu anlam, niyet veya bilinç dünyası yerine istatistiksel olasılıklara dayalıdır. Bu açıdan, LLM'ler kelime dizilimlerindeki örüntüleri öğrendiği için ürettikleri metinler dilbilgisi açısından tutarlı ve insan tarafından yazılan metinlerle yüksek oranda benzerlik göstermektedir. LLM'ler, çıktılarının sahip olduğu bu doğal yapı sayesinde kısa sürede popüler hale gelmesiyle birlikte metinlerin doğal mı yoksa makine tarafından mı yazıldığına ilişkin şüpheleri gündeme getirmiştir ancak bu durum, LLM'lerin "anladığı" anlamına gelmemektedir. Sonuç olarak, temelde tahmin etme üzerine kurulu bu yapının ürettiği çıktılarının doğruluğu ve bilimsel geçerliliği garanti değildir.

Sosyal bilimciler açısından LLM'leri anlamamanın zorlukları altında yatan sebeplerden birisi de bu araçların deterministik olmamasıdır. Geleneksel bilgisayar yazılımları aynı veri setiyle aynı analizler yapıldığı zaman aynı sonuçları veririrken, LLM'ler aynı soruya her zaman aynı yanıtı vermeyebilirler. Modelin sıcaklık gibi parametrelerine veya olasılıksal seçimlerine bağlı olarak farklı sonuçlar alınabilir. Bu durum, üretilen metinlerin çeşitlilik ve yaratıcılık gibi özelliklerini arttırarak daha doğal bir yapı olduğu ve bilinç taşıdığı gibi izlenimlere sebep olmaktadır. Teknik açıdan bakıldığında, algoritmanın seçim havuzuna eklenen bir rastgelelik faktöründen kaynaklanan bu durum sosyal bilimciler için elde edilen verilerin tekrarlanabilirliğini ortadan kaldırarak LLM'lerin bir bilgi bankası veya doğrulama merci olarak kullanılamayacağını gösterir. Amaç, doğru bilgi sağlamaktan ziyade dilbilgisel olarak doğru, bağlamsal açıdan tutarlı ve okuyucu için doğal izlenimi taşıyan bir metin oluşturmaktır (Jurafsky & Martin, 2023). Bu noktada, üretilen çıktılarının doğruluğu, araçların eğitim verisinin kalitesine ve algoritmanın yapısına bağlı bir yan ürün olarak değerlendirilebilir.

LLM'lerin çıktılarındaki doğal izlenim vermelerini sağlayan olasılıksal seçimleri ve diğer teknik parametreleri temel olarak halüsinasyon görme denilen bilgi uydurma sorununun da sebebidir. Yani, LLM'lerin eğitim verilerinin dışında bilgi üretme potansiyelleri onları ne kadar yaratıcı yapıyorsa bir o kadar da güvenilir bir bilgi kaynağı olmaktan çıkarıyor. Ancak bu durum, LLM'lerin yalan söyleme niyeti taşıdıkları anlamına da gelmemelidir. Ne var ki insan da elde ettiği bir bilgi üzerinden yalan söyleyebilir. Bir LLM için dilbilgisi kurallarına uygun ve kendi içinde tutarlı bir uydurma kaynak ile gerçek bir kaynak arasında istatistiksel açıdan fark yoktur. Her ikisi de yazar, yıl, makale adı gibi olması gereken detayları barındıran tutarlı kelime dizileridir (OpenAI, 2023; Ji vd., 2023). Bu sebeple, akademik organizasyonların yayınladıkları kılavuzlarda özellikle yapay zekâ araçlarının uydurma veri üretebildiği konusuna dikkat çekilmekte ve yazarlar uyarılmaktadır. Çünkü modelin kesin bir tonda verdiği bilgi eğer kullanıcı tarafından teyit edilmezse ciddi hatalara yol açabilir.

LLM'lerin teknik olarak çalışma mantığını anlamak, onların akademik alanda nasıl konumlandırılacağıyla ilgili karar vermek için elzemdir. Bu araçlar, doğala özdeş metin üreten birer yazar olarak değil, metin yazarken başvurulmuş bir asistan olarak değerlendirilmelidir. LLM, kullanıcı tarafından girilen prompt çerçevesinde kendi içerisinde tutarlı öneriler üretirken bu önerilerin editoryal bir elekten geçirilmesi ve doğruluk kontrolünün yapılması kullanıcı sorumluluğundadır. Akademik kuruluşların rehberlerinde de değinildiği üzere, yapay zekâ araçlarının yanıt verme biçimleri net ve tekrarlanabilir olmadığından bu çıktıları kullanmanın etik ve yasal sorumluluğu kullanıcıya aittir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, LLM'ler yazar sorumluluğunu azaltan değil, aksine ekstra özen ve denetim sorumluluğu getiren araçlardır. Nitekim OpenAI gibi LLM geliştiricileri bile bu durumu doğrulamakta ve yapay zekâ tespit araçlarının dahi henüz tutarlı sonuçlar veremediğini kabul etmektedir. Bu durum, LLM kullanımını yine yapay zekâ araçlarıyla tespit etmeye çalışmak yerine kullanıcının dikkatine ve dürüstlüğüne güvenmenin şu an için en iyi çözüm olduğunu ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, akademik alanda yapay zekâ araçlarının kullanımı yeni bir ufuk oluşturmakla birlikte halüsinasyon, yanlış bilgi, tutarsızlık gibi olağan riskler nedeniyle LLM çıktılarının insan kontrolünde kullanıldığı bir yaklaşım benimsemek elzemdir. LLM'ler bir araştırma için fikir veren, öneriler sunan, sorunları tespit edebilen, dilbilgisi veya çeviri desteği alınabilen bir yardımcı olabilir. Ancak elde edilen metnin özgünlüğü, doğruluğu ve bilimselliği mutlaka yazar kontrolünden geçmelidir. Bu durumda, akademik alanda LLM kullanımını reddetmek veya sınırsız bir şekilde kabul etmek yerine çalışma mantığını anlayarak, sınırlılıklarını ve potansiyelini bilerek etik kurallar çerçevesinde kullanmak gerekmektedir.

Yapay Zekâ Tespit Araçları

Akademik dünyadaki yapay zekâ kullanımı; editörlerin, hakemlerin ve danışman hocaların yapay zekâ tespit araçlarına (YZ dedektörleri), yanlış ve bilimsel dayanaktan yoksun bir şekilde güven duymalarına yol açmıştır. Turnitin, Quillbot, GPTZero gibi ticari araçlar, tanıtımlarında yüksek doğruluk oranları vaatsetmeler de bağımsız ve bilimsel çalışmalar bu araçların henüz güvenilmez, manipüle edilebilir ve yanıltıcı olduğunu göstermektedir (Liang vd., 2023; Habibzadeh, 2023). Bu araçlar temel olarak metinlerde bulunan çeşitli ipuçlarını tespit ederek bir metnin doğal mı yoksa yapay zekâ tarafından mı üretildiğini tahmin etmeye çalışır. Bu araçların kullandığı başlıca yöntemler karmaşıklık ölçütü (perplexity) ve metinsel çeşitlilik ölçütü (burstiness) olarak tanımlanmaktadır (Bharadwaj vd., 2024; Elek vd., 2025). Perplexity, bir metnin olasılıksal olarak ne kadar tahmin edilebildiğinin ölçüsüdür. İnsanlar metinlerinde beklenmedik örüntüler izleyebilirken, LLM'ler tarafından üretilen metinler en olası kelimelerin örüntüsünden oluştuğu için matematiksel olarak öngörülebilirdir. Teknik olarak bir metin ne kadar yapay zekâ modeli tarafından kolayca tahmin edilebilecek kadar yaygın kalıplardan oluşuyorsa, perplexity değeri de o kadar düşüktür. Ters olarak, bir metin ne kadar beklenmedik ve karmaşık yapı içeriyorsa perplexity değeri o kadar yüksektir. LLM'ler olasılıklar üzerine kurulu sistemler oldukları için düşük perplexity oranına, yani tahmin edilebilir ve öngörülebilir kalıpları kullanmaya eğilimli olarak optimize edilirler. Bu durum, insanlar tarafından üretilmiş fakat basit ve düz bir ton benimsenmiş metinlerin de yapay zekâ tespit araçları tarafından düşük perplexity oranına sahip olarak algılanabilir. Liang ve arkadaşları (2023) tarafından yapılan bir çalışma, popüler yapay zekâ tespit araçlarının sahip olduğu tespit kriterlerinin sakıncalı olabileceğini ortaya koymuştur. Çalışmada, anadili İngilizce olmayan kişiler tarafından TOEFL hazırlığı için yazılmış 91 adet İngilizce metin, yedi farklı tespit aracıyla değerlendirilmiş ve buna göre, doğal olduğu bilinen bu metinlerin yarısından fazlasının YZ tarafından yazılmış metin olarak değerlendirildiğini tespit etmişlerdir. Karşılaştırma grubu olarak, anadili İngilizce olan 88 ABD'li 8. sınıf öğrencisinin yazmış olduğu metinler değerlendirilmiş ve bu metinleri yapay zekâ dedektörlerinin neredeyse hatasız oranda insan yazımı olarak belirlediği ortaya çıkmıştır. Buna göre, YZ dedektörlerinin anadili İngilizce olmayan kişiler tarafından yazılmış metinlere karşı önyargılı olabildiği görülmektedir. Böylece anadili İngilizce olmayan kişiler haksız biçimde şüpheli duruma düşebilmektedir. Aynı çalışmada, yapay zekâ tarafından üretilmiş metinler, düzeltme talebi içeren promptlarla tekrar üretildiğinde, YZ dedektörlerinin algıladığı perplexity oranı artmış, yani doğal metin olma olasılığı önemli ölçüde yükselmiştir. Bu durum, YZ dedektörlerinin çok kolay bir biçimde bypass edilebildiğini, hatta YZ dedektörlere yakalanmamak için yine yapay zekâdan faydalanmak gibi bir paradoksun oluştuğunu göstermektedir.

YZ dedektörlerinin bir diğer kriteri ise burstiness adı verilen metinsel çeşitlilik ölçütüdür. Olasılıklar üzerinden metinler üreten LLM'lerin aksine, insanlar burstiness oranı daha yüksek metinler üretmeye yatkın olarak değerlendirilirler (Bharadwaj vd. 2024). Bazen kısa ve vurucu, bazen daha uzun ve detaycı cümleler, insan yazımı

metinleri daha dalgalı bir yapıya büründürür. LLM metinleri ise aynı istatistiksel yöntemi izlediği için genellikle daha düz, sistematik ve monoton bir yapıdadır. İnsanlar da düz ve monoton bir şekilde yazabilirler ancak bunu metin boyunca aynı oranda devam ettirmeleri kolay değildir. Burada iki ana sorun vardır. Birincisi, yeni LLM modelleri giderek daha doğal bir üsluba sahip olacak şekilde güncellenmektedir. Ayrıca girilen prompt'a göre çıktıyı düzenleyebilmektedir. İkinci olarak ise akademik yazım üslubudur. Belirli bir disiplin çerçevesinde geliştirilen akademik metinler, bir LLM tarafından üretilen sistematik metin gibi olabilir. Yani akademik metinlerin doğası gereği sahip olduğu düzen, YZ dedektörleri tarafından doğal yapay ayrımını yapamamaya sebep olabilmektedir.

Dil ve üslup önyargılarının yanı sıra YZ dedektörlerinin bazı düzenlemelerle yanıtlanabildiği de bir gerçektir. Girilen prompt'un detayı, çıktıya yönelik bazı düzenlemeler ve araştırmacının küçük dokunuşu, bu tespit araçlarının yanılmasına yol açabilir. Hostetler ve arkadaşları (2024) tarafından yapılan bir çalışmada, YZ dedektörlerinin belirli metinler üzerindeki tutarlılıkları incelenmiştir. Buna göre, YZ dedektörlerinin yapay zekâ tarafından yazılmış metinler üzerinde virgülleri düşürmek, basit hatalar eklemek gibi yüzeysel düzenlemeler yapıldığı zaman bu metinleri doğal metin olarak algılayabildikleri ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, YZ dedektörlerinin hatalar içeren metinleri daha doğal olarak algıladıkları ve bu yolla kolayca manipüle edilebildikleri tespit edilmiştir. Bu durum YZ dedektörlerinin kırılabilir yapısını ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, YZ tarafından üretilmiş bir metni parafraze etmek de YZ dedektörlerini yanıltmanın yollarından biridir. Nitekim Kar ve arkadaşları (2025) tarafından yapılan bir çalışmada da ücretsiz YZ dedektörlerinin parafraze edilmiş metinlerde orijinal hallerine göre farklı oranlar gösterdiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte, farklı YZ dedektörlerinin aynı metin hakkında 0'dan 100'e kadar değişen oranlarda değerlendirme yaptığı görülmüştür. Literatürdeki güncel ampirik çalışmalar (Liang vd., 2023; Hostetler vd., 2024; Kar vd., 2025), mevcut dedektörlerin özellikle akademik yazımda sıkça kullanılan karmaşık cümle yapılarını (perplexity) yanlış yorumladığını ve yüksek oranda hata verdiğini tutarlı biçimde ortaya koymaktadır. Buna göre, YZ dedektörlerinin güvenilirliği ciddi oranda tartışmaya açıktır. Metinlere bilinçli hatalar eklenmesi, parafraze edilmesi gibi yöntemlerle bypass edilebilen YZ dedektörleri, bir metin hakkında kesin kanıya varmak için yeterli güvenilirliği sağlamamaktadır. Her ne kadar bu araçlar yapay zekâ tespiti açısından sürekli geliştirilse de mevcut LLM modellerinin de takip edilmesi güç bir hızla ve insan geribildirimlerine göre yaratıcı bir biçimde geliştirildiği açıktır. Hatta doğrudan yapay zekâ tarafından üretilmiş metinleri doğallaştırmaya yönelik araçlar da geliştirilmektedir. LLM'lerin temel felsefesi olan doğal dili taklit etme özellikleri düşünüldüğünde, bu araçlar tarafından üretilen metinlerle insan tarafından üretilen metinler arasında çok az ve soyut bir farklılık olacağı ve bu yüzden doğallık ve yapaylık ayrımının kolayca yapılamayacağı açıktır. Yapay zekâ kullanımının tespit edilmesindeki bu zorluklar ve mantıksal çelişkiler ele alındığında çeşitli uzmanlar yapay zekâyla mücadeleyi yine yapay zekâyla yapmak yerine, akademik kültürün yapay zekânın yaratıcı ve etik kullanımını gözeterek şekilde geliştirilmesi gerektiğini savunmaktadır (Sample, 2023).

YZ dedektörlerinin bir diğer yapısal sorunu da bilimsellikten uzak olmalarıdır. Bu araçlar, bir metindeki perplexity ve burstiness gibi çeşitli kriterler üzerinden istatistiksel skor atayarak tahminde bulunurlar. Ancak bu değerlendirmelerin ardında somut bir eşleşme kanıtı yoktur. Yalnızca istatistiksel bir benzerlik metriği vardır. Örneğin, Turnitin gibi akademik dünyada yaygın olarak kullanılan yazılımlar bir metindeki benzerlikleri asıl kaynağa referansla göstererek bir eşleşme kanıtı sunarken YZ dedektörleri bu şekilde bir kanıt sunmazlar. Bu nedenle, hukuki ve etik açıdan bir yazara bu değerlendirmeler sonucunda yaptırım uygulamak oldukça tartışmalıdır. Nitekim, OpenAI 2023 yılında çıkardığı, yapay zekâ ile üretilmiş metinleri tespit etmeye yarayan "AI Classifier" adlı aracı, düşük doğruluk oranı nedeniyle piyasadan geri çekti (David, 2023). Bu durum, akademide de bu tür araçlara gereğinden fazla güvenmenin riskli olacağını göstermektedir. Özetle, YZ dedektörleri teknik açıdan da etik açıdan da kusursuz araçlar değildir. Akademik dünyada yapay zekâ kullanımı konusundaki dürüstlüğü YZ dedektörleri aracılığıyla yapmaya çalışmak, daha derin etik ve teknik sorunlara yol açabilir.

Etik Entegrasyon ve Kullanım Rehberi

Mevcut bilgiler ve tartışmalar ışığında, akademide yapay zekâ araçlarının keskin tedbirlerle yasaklanamayacağı ancak bu tür araçların oluşturduğu tehlikelerin de göz ardı edilemeyeceği açıktır. Yayınevleri ve çeşitli akademik kuruluşlar tarafından yayınlanan kılavuzlar tam da bu dengeyi kurmak içindir. Nitekim akademik dünya bu teknolojiyi dışlamak yerine etik, şeffaf ve verimli bir şekilde bilimsel üretim süreçlerine entegre etmeye yönelik bir paradigmayı benimsemektedir. Bu bağlamda; COPE, Avrupa Birliği, YÖK, International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE), TÜBİTAK, Emerald, Elsevier, Springer ve Taylor & Francis gibi kurumların yapay zekâ

politikalarında ortak olarak öne çıkan belli başlı hususlar mevcuttur. Bu kılavuzlardaki temel ilke, yapay zekâ araçlarının bir amaç değil, aksine bir araç olduğu bilinciyle hareket edilmesidir. Buna göre bir yazar, yapay zekâ araçları kullanarak ürettiği çıktılarının sahibi ve sorumlusu konumundadır. Özellikle Elsevier'in yazar rehberinde belirtildiği üzere; üretken yapay zekânın literatür sentezi yapmak, araştırma boşluklarını tespit etmek, içeriği organize etmek, fikirler üretmek ve metin dilini iyileştirmek gibi amaçlarla sorumlu bir şekilde kullanılabilmesi ancak hiçbir noktada insanın eleştirel düşünmesinin, uzmanlığının ve değerlendirmesinin yerini almaması gerektiği, bu araçların her zaman yazar gözetimi ve kontrolü altında kullanılması gerektiği ifade edilmektedir. Yazarların yapay zekâ araçları tarafından üretilen çıktıları dikkatle değerlendirip doğruluğunu teyit etmesi, metni özgün fikir ve yorumlarıyla harmanlaması ve yapay zekâ araçlarının kullanımını açık bir biçimde beyan etmesi zorunlu kılınmıştır (Elsevier, 2025). Ayrıca yapay zekânın yazar olarak makalelere eklenmesi tüm kurumlarca yasaklanmıştır. Nitekim, akademik yazar olmanın koşullarından biri de ortaya konan çalışmayla ilgili hesap verebilir olmak ve gerektiğinde savunabilmektir. Ne var ki, yapay zekâ araçları hukuki ve bilimsel açıdan sorumluluk üstlenilebilecek bir yapıda değildir. COPE ve ICMJE gibi etik kuruluşlar tarafından da belirtildiği üzere, yazar sorumluluğunu taşıyamayan bir aracı yazar olarak listelemek bilimsel yayın etiğine aykırıdır (COPE, 2023; ICMJE, 2025).

Kurumsal rehberlerin bir diğer ortak noktası ise şeffaflık ilkesidir. Akademik bir metnin üretim sürecinde ChatGPT gibi herhangi bir LLM modelinden faydalanıldıysa bunun kapsamı ve amacı açıklanmalıdır. Bu kapsamda, bilimsel dergi makalelerinde yöntem kısmında veya açıklamalarda çalışmanın hangi aşamasında, hangi amaçla ve hangi yapay zekâ aracının kullanıldığına dair bilgilere yer verilmesi giderek yaygınlaşmaktadır. Bu şeffaflık yaklaşımı hem hakem ve editör gibi değerlendiriciler için hem de okuyucular için karşılıklı güven ilişkisi kurmaktadır. Aksi halde, yapay zekâ kullanımının gizlenmesi, okuyucuda makalenin gerçek yazarının entelektüel katkısının tam olarak bilinmemesine sebep olacağından etik ihlal olarak değerlendirilebilir. YÖK rehberi de araştırma ve yayın süreçlerinde dürüstlük, açıklık ve hesap verilebilirlik ilkelerine vurgu yaparak yapay zekâ araçlarının kullanımının araştırmacının özgün katkısının önüne geçecek düzeyde olmaması gerektiğini vurgulamaktadır (YÖK, 2024). Bu durumda, eğer bir yapay zekâ aracı, gerçek yazarın özgün fikrinin ve bilimsel emeğinin yerini alacak düzeyde kullanılıyorsa o çalışmanın ciddi etik sorunlar barındırdığı ifade edilebilir.

Yapay zekâ araçları, akademik dünyada benimsenen yeni paradigma neticesinde bilimsel üretim süreçlerine daha fazla entegre edilmeye başlanmıştır. Peki yapay zekâ araçları bilimsel araştırma süreçlerinde nasıl kullanılabilir? Mevcut akademik rehberler bu konuda somut örnekler ve uygulama senaryoları sunmaktadır. Destekleyici kullanım adı altında ifade edilen veya uygun görülen kullanım alanları şöyle sıralanabilir; fikir geliştirme ve beyin fırtınası, özetleme, çeviri desteği, dil düzeltme ve editörlük, kodlama, veri görselleştirme, araştırma boşluğu belirleme, veri sentezleme, plan yapma, veri toplama, içerik belirleme ve kontrol sağlama. Bu alanlar değerlendirildiğinde, yapay zekâ araçlarının bir destekleyici olarak kullanılması gerektiği ve elde edilen çıktılarının yazarın hammaddesi olarak görülmesi gerektiği düşünülebilir.

Yapay zekâ araçlarının akademik yazımda kullanımında dikkat edilmesi gereken, riskli olarak tanımlanabilecek bazı kullanımları da mevcuttur. Özellikle bu araçların araştırma ve yazım süreçlerinde daha merkezi bir rol üstlenmeleri, yürütülen çalışmanın bütünlüğüne zarar verme riski taşır. Her ne kadar bu tarz bir kullanım kılavuzlarda açıkça yasaklanmamış olsa da yoğun dikkat ve titizlik gerektirdiği ifade edilmektedir (TÜBİTAK, 2025). Bu sebeple, akademik yazımda yapay zekâ araçları kullanılırken yazar ve yardımcı sınırı iyi bir şekilde belirlenmeli ve kullanım kapsamı şeffaf bir biçimde ifade edilmelidir. LLM çıktılarının girilen prompt'a göre vermiş oldukları yanıtlar bazen yüzeysel, yanlış ve yanıltıcı olabilmektedir. Bu sebepten dolayı yapay zekâ araçları özellikle makalenin giriş, literatür, yöntem, sonuç gibi kısımlarını yazarken her ne kadar cezbedici gelse de çalışmanın özgün bağlamını yansıtamama gibi önemli riskler taşımaktadır. İlgili kılavuzların bu noktada uyarısı, LLM'ler tarafından bu kısımlara yönelik üretilen taslak çıktıların asla doğrudan ve kontrolsüz bir biçimde kullanılmaması gerektiği yönündedir. Araştırmacı, yapay zekâ araçlarıyla ürettiği çıktıyı yalnızca bir başlangıç noktası olarak görmeli ve bu metin üzerinde adım adım ilerleyerek kendi bilgisi ve araştırma bağlamı kapsamında metni yeniden inşa etmelidir. Bir diğer riskli kullanım ise ham veriyi LLM aracılığıyla analiz etmeye çalışmaktır. Yukarı kısımlarda da değinildiği üzere amacı istatistiksel temele dayanarak kendi içerisinde tutarlı ve anlamlı çıktılar üretmek olan LLM'ler veri analizi için uygun ve güvenilir araçlar değildir. Verilerin yorumlanması noktasındaysa LLM'ler belirli bir metodolojiye değil, eğitim verilerindeki algoritmalara dayalı çıktılar ürettikleri için gerçek bir analiz yapmaktan

ziyade benzer cümleler üretme riski taşır. Bu tarz örnekler kılavuzlarda kesin bir şekilde yasaklanmamış olsa da yoğun özen gerektiren kullanım tarzları olarak kategorilendirilmiştir.

Bir diğer kategori ise kesinlikle yasaklanan kullanım stilleridir. Bunlar, zaten var olan akademik ihlallerin yapay zekâ araçları kullanılarak yapılması olarak ifade edilebilir ve hiçbir şekilde tolere edilemez olarak nitelendirilir. Örneğin, başkasına ait fikir, yöntem, veri veya metinleri yapay zekâ araçlarıyla farklı bir formda yeniden sunmak kesinlikle yasaktır (TÜBİTAK, 2025). Benzer şekilde, yürütülen çalışmanın veri setinin tümünü veya bir kısmını yapay zekâ araçları ile oluşturmak, uydurma deneyler yapmak, gerçekte var olmayan kaynaklar eklemek de bilimsel sahtecilik olarak değerlendirilmektedir. Hatta bu tarz bir amaç uğruna yapay zekâdan faydalanmak, sahteciliğin kasıtlı yapıldığının bir göstergesi sayılabilir ve suçu ağırlaştırabilir. Bir diğer yasaklanmış kullanım biçimi ise henüz yayınlanmamış bir çalışmanın verilerini veya elde edilen kişisel verileri yapay zekâ araçlarıyla paylaşmaktır. İlgili kılavuzlarda, başvuru içeriklerinin gizliliğinin ihlali sayılacağı gerekçesiyle araştırmacıların çalışma içeriklerini yapay zekâ araçlarına yüklememeleri gerektiği vurgulanmaktadır (Elsevier, 2025; TÜBİTAK, 2025). Benzer şekilde, öğrenci ödevlerini de izinsiz bir şekilde herhangi bir yapay zekâ aracına yüklemek aynı kategoride değerlendirilebilir. Aslında bu durum, LLM'lerin ve diğer yapay zekâ araçlarının karmaşık ve tam olarak bilinmeyen bir algoritmaya sahip olduğu şüphesinden kaynaklanmaktadır. Nitekim, yapay zekâ şirketleri her ne kadar çok çeşitli güvenlik önlemi alsalar da bazen kendilerinin bile beklemediği güvenlik açıklarıyla karşılaşabilmektedirler.

Yapay zekâ kullanım rehberlerinde ve bilimsel dergi kurallarında karşılaşılan yaygın uyarılardan biri de yapay zekâ araçlarının hakemlik ve editörlük amacıyla kullanılmaması hakkındadır. Yukarıda bahsedilen gizlilik ihlali konusu sebebiyle bir hakem, değerlendirme için kendisine gönderilen makaleyi yapay zekâ araçlarıyla paylaşmamalıdır. Ya da bir proje değerlendiricisinin kendisine gelen projenin zayıf yönlerini tespit etmesi amacıyla görevini yapay zekâ aracına devretmesi kabul edilemez bir durumdur. Bilimsel değerlendirme süreçleri gizlilik ve uzmanlık çerçevesinde yürütülmesi gereken önemli süreçler olduğu için yapay zekâ araçlarının bu sürece dahil edilmesi gizlilik ihlaline sebep olabileceği gibi sorumluluğun bulanıklaşmasına da sebep olabilir.

Yukarıdaki hususlar değerlendirildiğinde, akademik dünyada yapay zekâ araçlarının etik entegrasyonu şeffaflık, insan sorumluluğu, özgünlüğün korunması ve araç ile amaç ayrımının belirgin olması prensiplerine dayanmalıdır. Özetle, yapay zekâ ne tamamen dışlanması gereken bir tehlikedir ne de kontrolsüz biçimde benimsenecek bir çözümdür. Yapay zekâ araçlarını insan yaratıcılığı ve eleştirel bakış açısıyla harmanlayarak bir yardımcı gibi kullanmak en kabul gören yoldur. Bu tür bir kullanım yaklaşımını yaygınlaştırmak için üniversitelerin, dergilerin ve diğer akademik kuruluşların yapay zekâ kullanımına yönelik kökten yasaklayıcı olmayan kılavuzlarını etkin bir şekilde yaygınlaştırmaları gerekmektedir. Çeşitli eğitim programlarıyla araştırmacılara yönelik, hangi durumda neyin etik olup olmadığı anlatılmalı ve gerekirse kişisel beyanı destekleyici karar destek mekanizmaları oluşturulmalıdır. Ancak unutulmamalıdır ki etik kurallar yasaklar ve izinler çerçevesinde tam olarak kontrol edilebilecek bir yapıda değildir. Bu durumda en önemli husus, araştırmacılar tarafından içselleştirilmiş etik bilincidir. Nitekim Başer ve arkadaşları (2026), yapmış oldukları çalışmada AI-giarism'in temel belirleyicisinin denetim eksikliği değil, yapay zekânın metin üretim kapasitesi ve öğrencilerin bunu rasyonelleştirme biçimleri olduğunu göstererek, YZ dedektörlerinin neden tek başına çözüm olamayacağını ortaya koymaktadır. Yapay zekâ teknolojisini, asıl görevi üstlenen bir yapı olarak değil, onun yardımcı bir araç olduğunu unutmadan her çıktısını insan süzgecinden geçirerek ele almak bu bilincin önemli parçasıdır.

Sonuç

Yapay zekâ araçlarının akademik dünyada kullanımına ilişkin tartışmaların ilerleyen yıllarda da gündemde kalacağı açıktır. ChatGPT gibi LLM tabanlı modeller, akademik üretim süreçlerinde önemli fırsatlar sunmakla birlikte beraberinde ciddi etik riskler de getirmektedir. Bu bağlamda, yapay zekâ ile üretilen metinleri tespit etmek amacıyla geliştirilen YZ dedektörlerin, mevcut durumda akademik dürüstlüğü sağlama konusunda güvenilir bir çözüm olmadığı görülmektedir. Bu tür araçlar hem teknik doğruluk hem de tarafsızlık açısından akademik standartları karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Bununla birlikte, masum araştırmacıları şüphe altında bırakma, anadili İngilizce olmayan kişileri dezavantajlı duruma düşürme ve basit düzenlemelerle kolayca manipüle edilebilme gibi önemli hatalar barındırmaktadır.

Bu nedenle akademik dünyada dürüstlüğü ve kaliteyi güvence altına almak, metinleri bir yapay zekâ filtresinden geçirmekten daha derin ve kanıt temelli bir yaklaşım gerektirmektedir. Elbette bariz uydurma ve intihal durumları uygun araçlarla tespit edilerek caydırılabilir. Ancak yapay zekâ ile üretilmiş olabilecek bir metnin değerlendirilmesinde en sağlıklı yol metnin temel akademik gereklilikleri sağlayıp sağlamadığına bakmaktır. Başka bir deyişle, argümanların ikna ediciliği, bulguların tekrarlanabilirliği veya aktarılabilirliği, kaynakların doğrulanabilirliği ve yazarın entelektüel katkısının metne nasıl yansıdığı gibi ölçütler dedektör sonuçlarından daha belirleyici bir zemin oluşturmaktadır. Ayrıca COPE ve büyük yayınevleri ile ulusal kurumların rehberlerinde öne çıkan, yasaklama yerine yazar sorumluluğu ve şeffaf beyan yaklaşımının, pratikte daha adil ve sürdürülebilir bir çerçeve oluşturduğu görülmektedir. Mevcut literatürde YZ dedektörlerinin teknik başarısını incelemeye odaklanan çalışmaların aksine bu çalışma sorunun teknik değil, ontolojik ve etik bir zeminde ele alınması gerektiğini göstermektedir. Elde edilen sonuçlar, yasaklamacı yaklaşımını savunan görüşlerin aksine, şeffaflık odaklı yaklaşımı savunan COPE ve YÖK gibi kurumların rehberleriyle paralellik göstermektedir.

Bu noktada sorumluluk sadece bireysel araştırmacılara değil, araştırma kurumlarına ve dergilere de düşmektedir. Öncelikle kurumların, YZ dedektörlerinin çıktılarının tek delil olarak ele alınamayacağını açık bir şekilde benimsemesi gerekmektedir. Ayrıca herhangi bir şüphe durumunda, insan değerlendirmesini merkeze alan, kanıtlanabilir, itiraz ve inceleme adımları net olarak belirlenmiş bir prosedür oluşturulması kritik bir öneme sahiptir. Benzer şekilde öğrenciler, araştırmacılar, danışmanlar ve hakemler için yapay zekâ araçlarının çalışma mantığı, riskleri ve sorumlu kullanım ilkeleri üzerine düzenli eğitimler planlanmasıyla daha şeffaf ve doğru değerlendirme süreçlerinin yürütülmesi sağlanabilir. Şeffaflığı sağlamak amacıyla makale, tez ve proje gibi akademik çıktı süreçlerinde hangi aracın hangi aşamada ve hangi amaçla kullanıldığını gösteren kısa beyan şablonlarının uygulamaya konması ve bu beyanların cezalandırıcı değil, yönlendirici bir sistem olarak kurgulanması da önem arz etmektedir. Son olarak, metodoloji ve dil desteği ya da editoryal danışmanlık gibi akademik yazım desteği sağlandıkça, araştırmacıların gizleme motivasyonunun düşmesi ve etik dışı kullanımların azalması daha olası hale gelebilir. Hakemlik ve editörlük süreçlerinde ise gizlilik ve sorumluluk gerekçeleriyle yapay zekâ araçlarının kontrolsüz kullanımına karşı ilkeler korunmalıdır.

Gelecek araştırmalar açısından değerlendirildiğinde, mevcut tartışmanın yalnızca dedektörlerin doğru olup olmadığına indirgenmesi yeterli olmayacaktır. Hangi koşullarda, kimler üzerinde, hangi metinlerde ve hangi kurumsal süreçlerde ne tür hatalarla karşılaşıldığını ortaya koyan kapsamlı çalışmalara ihtiyaç vardır. Örneğin YZ dedektörlerinin Türkçe akademik metinlerde farklı disiplin ve metin türlerindeki hata profillerinin sistematik bir biçimde test edilmesi ya da farklı dedektörlerin aynı metin için çok farklı düzeyde sonuçlar üretebilmesinin altında yatan sebeplerin incelenmesi bu konu hakkındaki teorik altyapıya önemli katkılar sağlayabilir. Nihayetinde yakın geleceğin tartışması “YZ mi, insan mı?” ikileminden ziyade “YZ kullanan insan” gerçekliğine doğru evrilmektedir. Bu nedenle hem kurumsal politikaların hem de gelecekte yapılacak bilimsel araştırmaların yapay zekâyı bilinçli kullanan ama bilimsel sorumluluğu da göz ardı etmeyen bir akademik kültürün nasıl kurulacağına odaklanması gerekmektedir.

Etik Beyan

“Yapay Zekâ Tespit Araçlarının Akademik Değerlendirmede Metodolojik Güvenilirliği Üzerine Bir Değerlendirme” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Bu makalede, YÖK başta olmak üzere diğer akademik kuruluşların ilgili politikaları dikkate alınarak yapay zekâ araçlarından faydalanılmıştır. Yazım geliştirme, dil çevirisi, literatür taraması ve kaynakça kontrolü süreçlerinde Grammarly ve ChatGPT araçları, yazar yerine geçmeyecek şekilde ve etik sınırlar çerçevesinde destek unsuru olarak kullanılmıştır. Bu çalışma, TR Dizin etik kurul izni gerektiren çalışma grubunda yer almamaktadır.

Kaynakça

Başer, M. Y., Kozak, M., & Erdoğan, İ. H. (2026). Do we worry about the use of artificial intelligence and plagiarism? Students' AI-giarism behaviour through the fraud triangle. The Internet and Higher Education, 69, 101071. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2025.101071>

- Bharadwaj, R., Dugad, R., Gile, A., Patil, G., & Hatyalikar, S. (2024). Detection of AI-generated text. In Proceedings of the 2024 International Conference on Progressive Innovations in Intelligent Systems and Data Science (ICPIDS). IEEE. <https://doi.org/10.1109/ICPIDS56958.2024.00032>
- Brown, T. B., Mann, B., Ryder, N., Subbiah, M., Kaplan, J., Dhariwal, P., Neelakantan, A., Shyam, P., Sastry, G., Askell, A., Agarwal, S., Herbert-Voss, A., Krueger, G., Henighan, T., Child, R., Ramesh, A., Ziegler, D. M., Wu, J., Winter, C., ... Amodei, D. (2020). Language models are few-shot learners. *Advances in Neural Information Processing Systems*, 33, 1877–1901.
- COPE Council. (2023). COPE position: Authorship and AI tools. Committee on Publication Ethics. <https://doi.org/10.24318/cCVRZBms>
- D'Agostino, S. (2023, 19 Mayıs). Professor to students: ChatGPT told me to fail you. *Inside Higher Ed*. <https://www.insidehighered.com/news/quick-takes/2023/05/19/professor-students-chatgpt-told-me-fail-you>
- David, E. (2023, 25 Temmuz). OpenAI can't tell if something was written by AI after all. *The Verge*. <https://www.theverge.com/2023/7/25/23807487/openai-ai-generated-low-accuracy>
- Elek, A., Yildiz, H. S., Akca, B., Oren, N. C., & Gundogdu, B. (2025). Evaluating the efficacy of perplexity scores in distinguishing AI-generated and human-written abstracts. *Academic Radiology*, 32(4), 1785–1790. <https://doi.org/10.1016/j.acra.2025.01.017>
- Elsevier. (2025, Eylül). Generative AI policies for journals. Elsevier. <https://www.elsevier.com/about/policies-and-standards/generative-ai-policies-for-journals>
- Emerald Publishing. (t.y.). Publishing ethics. Erişim tarihi: 16 Aralık 2025, <https://www.emeraldgrouppublishing.com/publish-with-us/ethics-integrity/research-publishing-ethics#ai>
- European Commission. (2025). Living guidelines on the responsible use of generative AI in research (2nd ed., ERA Forum stakeholders' document). Directorate-General for Research and Innovation. https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/2b6cf7e5-36ac-41cb-aab5-0d32050143dc_en
- Habibzadeh, F. (2023). GPTZero performance in identifying artificial intelligence-generated medical texts: A preliminary study. *Journal of Korean Medical Science*, 38(38), e319. <https://doi.org/10.3346/jkms.2023.38.e319>
- Hostetler, T. J., Owens, J. K., Waldrop, J., Oermann, M. H., & Carter-Templeton, H. (2024). Generative artificial intelligence detectors and accuracy implications for nurses. *Computers, Informatics, Nursing*, 42(5), 315–319. <https://doi.org/10.1097/CIN.0000000000001134>
- International Committee of Medical Journal Editors. (2025). Defining the role of authors and contributors. *ICMJE*. <https://www.icmje.org/recommendations/browse/roles-and-responsibilities/defining-the-role-of-authors-and-contributors.html>
- Ji, Z., Lee, N., Frieske, R., Yu, T., Su, D., Xu, Y., Ishii, E., Bang, Y. J., Madotto, A., & Fung, P. (2023). Survey of hallucination in natural language generation. *ACM Computing Surveys*, 55(12), Article 248, 1–38. <https://doi.org/10.1145/3571730>
- Jurafsky, D., & Martin, J. H. (2023). *Speech and language processing* (3rd ed., draft). Stanford University. <https://web.stanford.edu/~jurafsky/slp3/>
- Kar, S. K., Bansal, T., Modi, S., & Singh, A. (2025). How sensitive are the free AI-detector tools in detecting AI-generated texts? A comparison of popular AI-detector tools. *Indian Journal of Psychological Medicine*, 47(3), 275–278.
- Liang, W., Yuksekgonul, M., Mao, Y., Wu, E., & Zou, J. (2023). GPT detectors are biased against non-native English writers. *Patterns*, 4(7), 100779. <https://doi.org/10.1016/j.patter.2023.100779>
- OpenAI. (2023). GPT-4 technical report (arXiv:2303.08774v6). <https://arxiv.org/abs/2303.08774>
- Sage. (t.y.). Artificial intelligence policy. Sage Journals. Erişim tarihi: 16 Aralık 2025, <https://www.sagepub.com/journals/publication-ethics-policies/artificial-intelligence-policy>
- Sample, I. (2023, 10 Temmuz). Programs to detect AI discriminate against non-native English speakers, shows study. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/technology/2023/jul/10/programs-to-detect-ai-discriminate-against-non-native-english-speakers-shows-study>
- Taylor & Francis. (t.y.). AI policy. Erişim tarihi: 16 Aralık 2025, <https://taylorandfrancis.com/our-policies/ai-policy/>
- TÜBİTAK. (2025). Üretken yapay zekânın (ÜYZ) sorumlu ve güvenilir kullanımı rehberi (Sürüm 03). https://tubitak.gov.tr/sites/default/files/2025-10/UYZ_Rehberi_v03_TR.pdf
- Yükseköğretim Kurulu. (2024). Yükseköğretim kurumları bilimsel araştırma ve yayın faaliyetlerinde üretken yapay zekâ kullanımına dair etik rehber. Yükseköğretim Proje Geliştirme ve Destekleme Dairesi Başkanlığı. <https://proje.yok.gov.tr/tr/page/635>